

ЗА ДЭНІНСКІЯ ЗАДАЧЫ

ОРГАН
партбюро, камітэта ЛКСМБ, прафкома, МК і рэктарыята Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта

№ 3 (118)

4 сакавіка 1941 г.

Цана нумара 10 кап.

Год выдання VII

ВЫНІКІ І ЗАДАЧЫ

Рашаючая большасць студэнтаў ВДУ найбольш краіны, у тым ліку і Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, зразумела, што ў адпаведнасці з настановай урада СССР ад 20 кастрычніка 1940 г. звання савецкага спецыяліста дастойныя толькі тым, хто сапраўды падрыхтаваны для пачотнай пладворнай работы.

Толькі ў выніку рашучай барацьбы за якасць вучобы ВДУ краіны, у тым ліку і ўніверсітэт, далі добрыя паказальнікі паспяховасці ў зімовую экзаменацыйную сесію. Ва ўніверсітэце сесія дала наступныя паказальнікі:

№ п/п	Назва факультэта	% аўды па выкладчы	Паспяховасць			
			Выдатна	Добра	Пасрэдна	Дрэнна
1.	Філфак	96,0	43,2	25,9	23,2	7,7
2.	Біяфак	99,1	29,2	31,3	28,1	11,6
3.	Геафак	94,0	31,2	31,1	29,5	8,2
4.	Хімфак	92,2	46,6	25,4	19,8	8,2
5.	Гістфак	87,7	39,0	26,4	23,6	11,0
6.	Фізмат	74,4	43,8	24,5	25,7	6,0
Усяго		88,8	38,5	27,5	24,8	9,2

З прыведзеных даных відавочна, што выдатны і добры адзнакі складаюць па ўніверсітэце 66 проц., пасрэдныя толькі 24,8 проц. і незадавальняючыя 9,2 проц. Гэта гаворыць аб тым, што, не глядзячы на павышаныя патрабаванні ў гэтым годзе, большасць студэнтаў добра падрыхтавалася да сесіі. Такія студэнты, як Цішкевіч, Агееў, Рубінштэйн, Чубакоў, Савіцкі і другія вышлі ў лік перадавых і вылучаны кандыдатамі на сталінскую стывендыю.

Аднак, побач з прыведзенымі дадатнымі фактамі, сесія выявіла цэлы рад недахопаў. Адным з асноўных недахопаў з'яўляецца вялікі працэнт (11,2 проц.) няўкі студэнтаў на экзамены. Гэта гаворыць аб тым, што ёсць яшчэ студэнты, якія на працягу паўгода не працуюць над сабой, а напярэдадні сесіі не могуць падрыхтавацца да экзаменаў. Аказваецца, што і «штурм» не мог дапамагчы такім студэнтам.

Другім недахопам з'яўляецца недастатковае пісьменнасць студэнтаў. Не рэдкі факт, калі скончыўшы ўніверсітэт не толькі слаба ведаюць сваю спецыяльнасць, але выключна непісьменна пі-

шучь, не ўмеюць выкласці свае веды ні вусна, ні пісьмова. На біяфаку (1 курс) залік па рускай мове праваліла 37,5 проц., не лепш абстаіць справа і на другіх факультэтах.

І трэцім недахопам з'яўляецца адзначыць незадавальняючую дысцыпліну сярод студэнтаў. Не рэдкі выпадкі спазненняў на заняткі, а таксама і прагулаў.

Уступаючы ў другое вучэбнае паўгоддзе, пельга думаць, што ў нас з падрыхтоўкай высокакваліфікаваных спецыялістаў усё абстаіць добра. Кожны прафесар, выкладчык і студэнт павінны памятаць, што наша растушая краіна патрабуе не вузкага самагужніка, а спецыяліста з глыбокімі ведамі.

Улічваючы, што рашаючая большасць таварышоў, скончыўшы ўніверсітэт, будуць накіраваны на работу ў школу, мы павінны сачыць за работай школ, рыхтаваць такіх работнікаў, якія былі б не толькі добрымі настаўнікамі, але і добрымі выхаванцамі.

У сувязі з указаннем главы ўрада таварыша Молатава аб некай праймаючай падрыхтоўцы навучаючыхся, школы зараз практычна пераглядаюць і перабудоўваюць сваю работу, імкнучыся больш дэсна ўвязаць вывучэнне асноў навук з практыкай. З гэтай мэтай вучэбная частка і асабліва кафедра педагогікі павінны арганізаваць глыбокае вывучэнне вопыту перадавых савецкіх настаўнікаў з тым, каб прапагандаваць іх яшчэ ў сценах ўніверсітэта. Кожнай кафедры патрэбна абмеркаваць пытанне, як лепш пабудаваць работу, каб студэнту даць не толькі тэарэтычныя веды, але і навучыць яго перадаваць гэтыя веды другім.

Уступаючы ў другую палавіну вучэбнага года, мы павінны прыняць меры к далейшаму палепшэнню вучобы, дысцыпліны, пісьменнасці і культурнасці студэнтаў.

Савецкі народ рашуча ўзяўся за ажыццяўленне гістарычных рашэнняў XVIII партканферэнцыі, палепшаючы работу прамысловасці, транспарта і др. галін вытворчасці.

Калектыў універсітэта разам з усімі працоўнымі нашай краіны будзе змагацца за тое, каб наша работа была на ўзроўні пастаўленых перад вышэйшай школай вялікіх задач.

Рэктар БДУ П. САВІЦКІ.

ТАМ, ДЗЕ БЯЗДЗЕЙНІЧАЕ КОМСОРГ

Комсамольская група адказвае за вучобу і работу ўсяго курса. На вялікі жаль, не ўсе комсоргі зразумелі гэтай асноўнай задачы пераходнай арганізацыі КСМ. Студэнты V курса павінны як мага лепш падрыхтавацца да дзяржаўных экзаменаў, у тэрмін закончыць курсавыя работы. Але на біялагічным факультэце большасць студэнтаў яшчэ і да гэтага часу не пачынала падрыхтоўкі да напісання курсавых работ. Вядучай у гэтай рабоце павінна была быць комсамольская арганізацыя. На самой справе комсорг V курса т. Пратасевіч зусім мала цікавіцца вучо-

бай комсамольцаў, падрыхтоўкай іх да дзяржаўных экзаменаў.

Не лепш кіруе работай комсамольскай арганізацыі і комсорг III курса біяфака г. Сінякевіч. Вынікам гэтага з'яўляецца адставанне некаторых комсамольцаў у вучобе, незацікаўленасць іх грамадскай работай.

Комсамольскай арганізацыі факультэта трэба больш звяртаць увагу на работу комсамольскіх груп V і III курсаў. Прыстаўляючы экзамены патрабуюць умознонай работы ўсіх студэнтаў. Комсамольскі павінны быць у авангардзе.

М. С.

У САМАДЗЕЙНЫХ КАЛЕКТЫВАХ УНІВЕРСІТЭТА

У сучасны момант ва ўніверсітэце працуюць наступныя самадзейныя калектывы: джаз, хор, драматычны і домравы гурткі і група сольных спеваў. З усіх гэтых калектываў найбольш нармальна і арганізавана працуе джаз-аркестр, які прыступіў да падрыхтоўкі новай канцэртнай праграмы.

Драматычны гурток падбірае зараз п'есу і хутка прыступіць да яе ажыццяўлення на сцэне. Абодва гэтыя калектывы поўнаасцю забяспечаны ўдзельнікамі. Але горш абстаіць справа ў гэтых адносінах

з хорам, домравым гуртком і групай сольных спеваў. Гэтыя калектывы маюць кваліфікаваных кіраўнікоў і могуць паспяхова працаваць, тым не менш, работа ў гэтых гуртках пастаўлена дрэнна. Гэта тлумачыцца перш за ўсё тым, што многія студэнты, маючы пэўныя здольнасці, не наведваюць заняткаў гэтых самадзейных калектываў. Неабходна ўмацаваць работу гурткоў з тым, каб падняць самадзейнасць студэнтаў універсітэта на яшчэ больш высокі ўзровень.

ПАНЦЕЛЯТ.

ПЯТАГА САКАВІКА ПАЧЫНАЕЦА ТЭАРЭТЫЧНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ

Тэарэтычныя канферэнцыі заваявалі сабе пачотнае месца ў сістэме марксісцка-ленінскай адукацыі студэнтаў нашага ўніверсітэта. Не знойдзеш ніводнай групы, дзе б штогод не праходзіла тэарэтычная канферэнцыя.

У гэтым годзе таксама з 5 сакавіка да 15 красавіка будзе праходзіць тэарэтычная канферэнцыя. Паспех гэтай канферэнцыі залежыць ад таго — наколькі ўдала выбрана тэма. Улічваючы гэтыя акалічнасці, сёлета, у адозненне ад мінулагодніх канферэнцый, быў прыстаўлен вялікі выбар тэм (20). З іх кожная група выбрала сабе тэму, якая найбольш яе цікавіць і дапамагае ўсваяваць важнейшыя пытанні марксізма-ленінізма. Тэмы, якія выбраны і якія будуць разбірацца на канферэнцыі, уключаюць не толькі творы класікаў марксізма-ленінізма, але і асобныя моманты марксісцка-ленінскай філасофіі, урыўкі з біяграфіі таварыша Сталіна.

Падрыхтоўка да канферэнцыі вянецца ўжо каля месяца. Выдзелены дакладчыкі, пры кабінете марксізма-ленінізма арганізаваны кансультацыі, да кожнай тэмы падобрана дадатковая літаратура.

Рад таварышоў, выдзеленых дакладчыкамі, рыхтуюцца да канферэнцыі вельмі сур'эзна і добрасумленна. Так, тт.

Абедэдарскі, Шульман, Булат, (філфак), Каган, Шаўлава, Сокал (гістфак), Розін, Касач (фізмат), Асправушка, Селіхевіч (біяфак) і другія ўжо прапрацавалі ўказаную літаратуру і склалі тэзісы сваіх дакладаў. Зараз яны прапрацоўваюць дадатковую літаратуру.

Аднак, побач з гэтым, у падрыхтоўцы да канферэнцыі ёсць і недахопы, на якія трэба звярнуць зараз жа ўвагу комсамольскіх арганізацый факультэтаў. У групах, дзе комсоргамі Бутоўскі, Плякс, Зінкевіч (геафак), Турэцкі (гістфак), Скудальская (біяфак), і ў некаторых групах хімфака работа яшчэ не пачата.

Праўда, дакладчыкі і тут выдзелены, але яны шакуюць што сур'эзна не рыхтуюцца, а часу да канферэнцыі засталася вельмі мала. Трэба адзначыць, як вялікі недахоп, і той факт, што большасць студэнтаў не распачала падрыхтоўку да канферэнцыі. Бюро КСМ факультэтаў недастаткова ўдзялялі ўвагі пытанням падрыхтоўкі да канферэнцыі і толькі зараз пачалі займацца імі.

Тэарэтычная канферэнцыя — вялікая і важная справа. Яна аказвае вялікую дапамогу ў справе аўладання марксізмам-ленінізмам і да яе трэба рыхтавацца сур'эзна з усёй адказнасцю.

НАЛІВАЙКА.

РЫХТУЕМСЯ ДА КАНФЕРЭНЦЫ

На комсамольскім сходзе студэнты I курса філалагічнага факультэта выбралі сабе тэму для тэарэтычнай канферэнцыі: «Ранняя рэвалюцыйная дзейнасць таварыша Сталіна». Гэта тэма падзелена на рад дакладаў. З дакладамі выступіць студэнты Масевіч, Шульман, Булат, Серко, Абедэдарскі. Апрача таго на кожнаму дакладу з садажладамі выступіць і другія таварышы. Гэта даць магчымасць жыва абмеркаваць усё цікавае нас пытанні.

Неабходна адзначыць, што тэма для дакладаў на тэарэтычнай канферэнцыі

выбрана зусім удалая, хаця ранні перыяд рэвалюцыйнай дзейнасці таварыша Сталіна, прадстаўляючы вялікую цікавасць, на вялікі жаль, яшчэ мала асветлен. Але трэба думаць, што дапамога, якую аказвае ўдзельнікам тэарэтычнай канферэнцыі кабінет марксізма-ленінізма, даць свае станоўчыя вынікі. Тэарэтычная канферэнцыя, якая адбываецца вялікую ролю ў павышэнні агульнаадукацыйнага ўзроўню і развіцця студэнтаў, на I курсе філфака пройдзе паспяхова.

ЗАГОРЧЫК.

ДЗІЦЯЧЫЯ ГОДЫ ПРАВАДЫРА

«Век жыві — век вучыся» — кажуць. І гэта так. Ніколі не будзеш ведаць усяго. Але трэба хацець ведаць больш, і не толькі хацець...

Падрыхтоўка да тэарэтычнай канферэнцыі — адна з самых захапляючых спраў. Тут ёсць над чым працаваць. А гэта і робіць работу захапляючай.

Я выбраў сабе тэму для даклада «Дзіцячыя і школьныя гады І. В. Сталіна». Літаратуры па гэтай пытанню параўнаўча нямнога, але і ў той, прачытанай мною, вобраз Сталіна дзіцячых і школьных гадоў устае з усёй паўнатой і асвятленнем. Дванаццацігадовы хлопчык

выдзяляўся сярод сваіх аднагодак незвычайнай энергіяй, розумам і воляй. Ужо ў гэты час у дзіцячым сэрцы правадыра даспявала настойлівасць, якая развілася пасля ў сталінскую непрымырмасць да ворагаў.

Іосіф — важак рэбят да вучобы ў семінары. Іосіф — удзельнік рэвалюцыйнага руху ў семінары. Так малоеца вобраз Сталіна ў дзяцінстве, вобраз найвялікшага чалавека сучаснасці.

Як жа пасля гэтага не рыхтавацца да тэарэтычнай канферэнцыі, калі гэтая праца ўзбагачае твае веды.

С. МОЛАНУ.

ДА ВЫНІКАЎ КРОСА

Крос закончыўся. Большасць студэнтаў нашага ўніверсітэта прыняла ўдзел у ім і здала нормы па лыжах на значок ГПА. Вынікі кроса павінны паслужыць штуршком для яшчэ большага разгортвання абароннай работы ва ўніверсітэце.

Хто ж вышаў пераможцам у спаборніцтве? Тыя студэнты, якія сістэматычна займаліся фізкультурай і спортам, якія ўдзялялі і ўдзяляюць гэтай справе многа ўвагі. Студэнткі Лагуценка (геафак I курс), Заводская Д. С. (біяфак, II курс), Верыга (гістфак, II курс) паказалі найлепшыя вынікі. Трохкілометровую дыстанцыю Верыга прайшла за 18 мінут 30 секунд. Толькі сістэматычнай трэніроўкай можна дабіцца такіх бліскучых вынікаў. Вядома, ёсць і такія студэнты, якія замест рэгулярнага наведвання фізкультурных заняткаў рэгулярна наведвалі амбулаторныя кабінеты, каб атрымаць наведку аб аслабленні ад заняткаў.

Комсамольскія арганізацыі хімфака і біяфака зусім слаба праводзяць фізкультурную работу і не звяртаюць увагі на дрэннае наведванне лекцый фізкультуры цэлым радом студэнтаў. Група «Б» II курса хімфака і ўсё I курс біяфака зусім не наведваюць фізкультуру: на занятках прысутнічаюць 2—3 студэнты, а тт. Драбшэўская, Соднеў, Сегальчык, Чэрніна, Парыс, Вальфсон, Каледа і іншыя глядзяць на фізкультуру, як на непатрэбны прадмет. Такія адносіны памяненых таварышоў да спорта могуць прывесці толькі к тэму, што гэтыя людзі вырастуць бязвольнымі, слабымі, нездольнымі да практычнай дзейнасці.

Сістэматычна займацца фізкультурай — абавязак кожнага студэнта.

НАВАЛЬЧУК,

Інструктар кафедры фізкультуры БДУ.

КАНДИДАТ НА АТРИМАННЕ СТАЛІНСКАЙ СТЫПЕНДЫ

Яшчэ займаючыся ў школе, Чубакоў палюбіў хімію, цікавіўся ёй, і таму выбраў сабе прафесію хіміка. Прышоўшы ва ўніверсітэт, ён поўнасьцю аддаўся рабоце над сваім любімым прадметам. Ён запі-

саўся ў навукова-даследчы гурток і працаваў тэму «Атрыманне і прымяненне азотнай кіслаты».

У выніку добрасумленняга вывучэння літаратуры па данаму пытанню т. Чубакоў зрабіў цікавы даклад. Работу ў навукова-даследчым гуртку ён прадаўжае і на II і III курсах. Зараз ён заканчвае работу па арганічнай хіміі: «Поспехі хіміі вуглевадародаў».

Вялікую ўвагу т. Чубакоў удзяляе канспекту. Працуючы самастойна над матэрыялам, ён дапаўняе канспект, высьвятляе незразумелыя месцы, і, такім чынам, для яго нічога не застаецца незразумелым.

Тав. Чубакоў — актыўны грамадскі работнік. Агульны сход студэнтаў выбраў яго членам прафкома ўніверсітэта. Апрача таго, т. Чубакоў — адказны рэдактар навукова-даследчай факультэцкай газеты.

Ажурнасць, чоткасць і хуткасць выканання — вось што характарызуе т. Чубакова, як грамадскага работніка.

Н. ЕРМОЛЕНКА.

ЛЕКТОРЫЙ УНІВЕРСІТЭТА

Пры Беларускай дзяржаўнай ўніверсітэце адкрыўся лекторый. Неабходнасць арганізацыі такой асветнай установы адчувалася даўно. Шырокія кругі працоўнай інтэлігенцыі — служачыя, выкладчыкі, студэнтства, ваенныя работнікі, якія праўда, маюць карыстацца і карыстаюцца лекцыямі і дакладамі Дома партыйнай асветы, Дома Чырвонай Арміі, клубаў і т. д., але звычайна гэтыя даклады больш за ўсё мелі грамадска-палітычны або спецыяльны характар, і ў значна меншай ступені змяшчалі агульнанавуковыя пытанні. Між тым, запатрабаванні інтэлігенцыі ў гэтых адносінах шырокія. Совецкі інтэлігент не хоча замыкацца ў вузкія рамкі сваёй спецыяльнасці, яго цікавяць і дасягненні іншых навук, сучаснае становішча актуальных пытанняў у галіне біялогіі, хіміі, матэматыкі, геалогіі, гістарычных навук, географічных навук і т. д. — усіх тых пытанняў агульнанавуковага характару, неабходнасць знаёмства з якімі адчувае кожны сапраўдны інтэлігентны чалавек, знаёмства з якімі з'яўляецца абавязковым для кожнага, хто лічыць сябе інтэлігентным чалавекам.

Вывучэнне «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)», асноў марксізма-ленінізма, яшчэ ў большай ступені ўзбудзіла ў шырокіх масах імкненне да ведаў, да абгрунтавання і падмацавання філасофіі дыялектычнага матэрыялізма агульнанавуковым матэрыялам. На фоне такой агульнай цягі да ведаў зусім зразумелым з'яўляецца, напрыклад, тое, што першая лекцыя з праграмы лекторыя «Паходжанне жыцця на

зямлі» (акад. Т. Н. Годнеў) сабрала найбольшае аўдыторыю. Неабходна ўсымерна пайсці насустрач гэтым імкненням. Універсітэт багат высокакваліфікаванымі лектарамі. Ён мае рад работнікаў ад акадэмікаў да вопытных выкладчыкаў, якія могуць з поспехам весці лекцыйную і папулярна-затарскую работу. Шэсць факультэтаў яго могуць забяспечыць гэту работу.

Акрамя сіл ўніверсітэта, да работы лекторыя прыцягваюцца відныя вучоныя нашай краіны, даклады якіх ставяцца ў праграму лекторыя. Асвятленне актуальных пытанняў абароны, ваіны і ваеннай справы будзе таксама перыядычна давацца віднымі ваеннымі работнікамі.

Асабліва неабходна паклапаціцца аб тым, каб матэрыял лекцый зрабіў наглядным, даходчывым да слухачоў. Таму да многіх лекцый намячаецца дэманстрацыя кінофільмаў, дыяпазітываў, карт, лабараторных доследаў і т. д.

Асабліва важна павінен адыгрываць універсітэцкі лекторый ў павышэнні агульнаадукацыйнага ўзроўню студэнцкай масы не толькі ўніверсітэта, але і іншых ВНУ. У Мінску многа ВНУ, многа моладзі, якая жадае вучыцца, павышаць свае веды не толькі сваёй спецыяльнасці. Спецыяльнасць не павінна быць аднабаковай, яна павінна асноўвацца на шырокім агульнаадукацыйным базісе. Толькі тады яна каштоўна і такі спецыяліст будзе не раменнік сваёй справы, а каштоўны культурны работнік, сапраўды інтэлігентны чалавек.

Праф. Ф. Г. ОСІПЕНКА.

ДОБРЫ ТАВАРЫШ

Сваімі арганізатарскімі здольнасцямі, вучобай Канстанціна Цішкевіча выдзяляецца сярод студэнтаў нашага ўніверсітэта. Мы напрасілі яго напісаць аб сабе, аб сваёй рабоце. «Німа аб чым пісаць», — сказаў скромна Цішкевіч. Ён ніколі не жадае гаварыць аб сабе, аб сваіх поспехах. Гэта скромнасць неразрыўна звязана з глыбокай таварыскасцю.

З першага ж дня вучобы ў БДУ Цішкевіч узяўся з вялікай прагнасцю за работу, і як вынік — толькі выдатныя адзнакі. Цішкевіч не абмяжоўваецца канспектам. Працуючы намеснікам старшыні прафкома, выконваючы іншыя грамадскія нагрукі, Канстанцін знаходзіць шмат часу для чыткі літаратуры.

НАШ КАНДИДАТ

Вучоны совет ўніверсітэта вылучыў кандыдатам на атрыманне сталінскай стыпендыі студэнта IV курса фізіка-матэматычнага факультэта тав. Рубінштэйна.

Тав. Рубінштэйн з'яўляецца выдатнікам вучобы, пачынаючы з I курса. Глыбокіх ведаў ён дабіваецца сістэматычнай настойлівай вучобай.

Але тав. Рубінштэйн не абмяжоўваецца прапрацоўкай праграмага матэрыялу. Ён вельмі жыва цікавіцца навінай літаратурай па фізіцы, адносіцца да яе як чалавек, што рашыў прысвяціць сябе навучы. Аб яго ўменні працаваць над кнігай сведчыць даклад, зроблены ім на навуковай канферэнцыі нашага ўніверсітэта. Доклад гэты паслужыў пачаткам яго работы па даследаванню некаторых асаблівасцей, выпраменьвання высокачастотных токаў крышталічнымі дэктарамі. Гэтыя даследаванні, апрача некаторых ведаў па фізіцы, патрабуюць ўмення самастойна эксперыментыраваць, патрабуюць творчага энтузіязма. Такімі якасцямі аўдае тав. Рубінштэйна.

Ён не замыкае сябе ў колбе сваіх навуковых пошукаў. Ён з'яўляецца добрым грамадскім работнікам і чуткім таварышом. Поспехі не кружаць яму галавы. Новы поспех, наадварот, натхняе яго на далейшую пладатворную работу.

СУПРОЦЬ ПОШЛАСЦІ

Як не дзіўна, але нам прыходзіцца яшчэ гаварыць аб такіх пытаннях, як культура і паводзіны студэнтаў у быту. У нас яшчэ маюць месца выпадкі грубых адносін паміж студэнтамі, палардлівых адносін да жанчыны, выпадкі, калі студэнт уступае ў непатрэбныя спрэчкі з выкладчыкам.

І не менш дзіўна, што да гэтага часу ні насценны друк, ні ўніверсітэцкая шматтыражка не звярталі ўвагі на падобныя выпадкі. Наяўнасць у нашым асяроддзі пашлякоў патрабуе ад усёй масы студэнтаў самага жорсткага асуджэння іх, як людзей, ганьбачых званне савецкага студэнта. Больш смела, адкрыта трэба гаварыць аб усякіх праяўленнях вульгарнасцей, як фактах, дастойных абурэння.

Спынімся каротка на артыкуле, які змешчаны ў газеце «Біяфак» і закранае разглядаемае пытанне. Артыкул надрукаван пад загалоўкам «Герой». Нельга з такім раўнадушшам гаварыць аб пошлых

учынках студэнта V курса (заўважце, V курс!) біялагічнага факультэта Жарыкава. Зусім не к месцу бессаромнае пераічэнне аўтарам артыкула вульгарызмаў, якія ўжывае Жарыкаў.

Не падобна! Безумоўна, нельга абмяжоўвацца і голымі канстатацыйнымі фактамі. Самыя едкія словы, самае вялікае абурэнне навінны выклікаць у аўтара незвычайныя паводзіны студэнта. Вось тады і без каталага вульгарнасцей знойдзецца словы, якія сваёй вострынёй, рэзкасцю будучы асуджаць цынічны учынак.

Парадаксальна гучыць канец артыкула: «Нельга думаць, што Жарыкаў, вядзючы нават таварыскія адносіны да біялогі (!), сам добра ведае яе». (Перад гэтым адзе пералік пошласцей Жарыкава).

Выбачайце, але чаму вы называеце пошласцямі біялогію? Гэта не біялогія і не біялагічная пошласць, а самая звычайная пошласць, супроць якой мы і павінны змагацца!

І. КУДРАУЦАУ.

ДА ДВАЦЦАЦІГОДДЗЯ БДУ

ГІСТОРЫЯ АДНАГО МУЗЕЯ

Восень 1927 г. У карыдорах старога будынка педфака БДУ — ажыўленне. Згорблены маленькага росту, з сівізнай у бародзе прафесар мітусіцца, студэнты распалоўваюць скрынкі. Прафесар — гэта Нікалай Міхайлавіч Нікольскі. У скрынках, адрыманых з Ленінпрада, — калекцыі гіпсавых копіяў з прыгожых помнікаў Дзяржаўнага Эрмітажа, помнікі па гісторыі рэлігіі старажытнага Усхода. Ва ўніверсітэце адкрываецца невялікі вучэбны музей па гісторыі культуры.

Музей, да рэчы, праіснаваў нядоўга. Хутка педфак выдзеліўся ў самастойны Педагагічны інстытут. У БДУ гуманітарныя спецыяльнасці не засталіся. І ўніверсітэцкі музей, праіснаваўшы некаторы час, як асобная антырэлігійная выстаўка, папаў гэтым у фонды Мінскага абласнога гістарычнага музея.

Лета 1939 г. Сярод звільненых спецак, у акружэнні Херсанскіх руін крымскага старажытнага горада, росквіт якога адносіцца да двух з палавінай тысяч год таму назад, — хадзіць студэнт гістарычнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Гэта — першая летняя практыка студэнтаў-беларусаў на археалагічнай раскопачнай пляцоўцы, практыка па гісторыі старажытнага свету і ранняй гісторыі народаў СССР.

Скончана практыка. Студэнты і кіраўнік вяртаюцца ў Мінск. У руках — важкія чамаданы, багажарнае чыгуны і дзве скрынкі. Гэта — падарункі Херсанскага, Херсанскага і Феадасійскага археалагічных музеяў ўніверсітэту ордэнаноснай

Беларусі. Гэта аснова ўноў разгортваемага гісторыка-археалагічнага музея БДУ.

10 лютага 1940 г. адбылося ўрачыстае адкрыццё новай навукова-даследчай установы ўніверсітэта. Асноўнымі аддзеламі з'явіліся: адзел старажытнага Усхода (калекцыя 1927 г.), атрыманая з фондаў аласнога музея і адзел старажытнага свету (надманшныя помнікі, кераміка і манеты з крымскіх музеяў). Маладому музею каштоўны падарунак прынес і дзяржаўны Эрмітаж: багатую калекцыю старажытна-прэчаскіх, візантыйскіх і рымскіх манет.

Адзел старажытнага Усхода значна пашоўшыся свежымі матэрыяламі па апошніх даных гістарычных журналаў. Вялікую цікавасць прадстаўляе канструкцыя, зробленая акадэмікам Н. М. Нікольскім, яркай квяцістай фрэскі з палаца цароў Мары.

Лупка музей започылі наведвальнікі. Яго заўсёгдатамі сталі студэнты і курсанты БДУ. Яны вывучалі тут гісторыю рэлігіі, знаёміліся з помнікамі старажытнага мастацтва, працавалі над семнарокімі і курсавымі сачыненнямі. Наведваць музей пачалі і школьнікі сярэдніх школ сталіцы. Тое, што ў класе ім толькі расказвалася, — тут бачылі яны ў наглядных карцінах і рэчах: і егіпецкія піраміды, і статуя старажытнага фізікультурніка-дзікабола, і гліняныя чарашкі, пакрытыя два з палавінай тысячгоддзі назад вядомым афінскім чорным лакам: лак блішчыць, як учора зроблены.

З вялікай цікавасцю наведвальнікі раз-

глядаюць фотаздымкі сродкаў здыск, якія ўжываліся рымскімі рабаўладальнікамі да працвіцця і паўстаўшых рабоў. Гэта страшэнныя паказальнікі зверстваў грамадства, аснова нага на базіліскай класавай барацьбе.

На відным месцы — фотакопія запіскі Вадзіміра Ільіча Леніна ў былую Румянцаўскую бібліятэку. Быў 1919 год, год пачаўшае інтэрвенцыі савецкага капіталізма супроць маладой савецкай дзяржавы. Вадзімір Ільіч зааружан вялікай партыйнай і дзяржаўнай працай. Але ён знайшоў час для запатрабавання з бібліятэкі — толькі на адну ноч — для даведка! — прэчаска-рускага і прэчаска-нямецкага, або прэчаска-англійскага слоўніка і кнігі па гісторыі старажытнай прэчаскай філасофіі. Да дваццацігоддзя БДУ музей адкрывае выстаўку па гісторыі барацьбы беларускага народа супроць шмёлу польскіх паноў, пачынаючы з X стагоддзя.

Музей аказваў і аказвае навукова-кансультацыйную дапамогу краязнаўцам і гістарычным музеям Оршы, Слоніма, Ваўкавыска, Гродна. І гэтыя музеі, у сваю чаргу парадаюць нам таксама рад каштоўных фото і экспанатаў як у якасці падарункаў, так і ў парадку міжмузейнага абмену дублетамі.

Азгубіў музей, па заданню Наркомаветы БССР, зараз прымае ўдзел у падрыхтоўцы публікацыяў-даведачніка «БССР — у помніках і музеях».

Дацэнт В. ШЭУЧЭННА,
загадчык гісторыка-археалагічнага музея БДУ.

ХРОНІКА

22 лютага былі падведзены вынікі міжфакультэцкіх стралковых спаборніцтваў, прысвечаных XXIII гадавіне РСЧА і ВМФ. Судзейская калегія ў саставе т. т. Гладкага, Позняка і Цывеса разгледзела матэрыялы спаборніцтва і ўстанавіла:

1. Спаборніцтвы праходзілі ў поўнай адпаведнасці з устаноўленым палажэннем.

2. На аснове разгледжаных матэрыялаў судзейская калегія прысудзіла камандныя месцы: **мужскія каманды:**
I месца — камандзе фізмата, вынік — 160 з 250 ачкоў,
II месца — камандзе хімфака, вынік — 140 з 250 ачкоў,
III месца — камандзе гістфака, вынік — 114 з 250 ачкоў,
IV месца — камандзе біяфака, вынік — 71 з 250 ачкоў.

Жаночыя каманды:
I месца — камандзе хімфака, вынік — 140 з 250 ачкоў,
II месца — камандзе біяфака, вынік — 122 з 250 ачкоў,
III месца — камандзе фізмата, вынік — 120 з 250 ачкоў,
IV месца — камандзе філфака, вынік — 150 з 250 ачкоў,
V месца — камандзе гістфака, вынік — 115 з 250 ачкоў.

3. Судзейская калегія прысудзіла і асабовыя месцы. Сярод мужчын:

I месца — Рыбакову — хімфак, вынік 40 з 50.
II месца — Вярбілаву — фізмат, вынік 39 з 50,
III месца — Суходольскаму — гістфак, вынік 39 з 50.

У спаборніцтвах прымала ўдзел каманда навуковых работнікаў.